

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.109/2021/4. szám

A felperes:

felperes1 cím1)

A felperes képviselője:

ügyvéd1 (cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvéd2 (cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 14. sorszáma alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

25.P.20.118/2021/11. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és azt állapítja meg, hogy az alperes a 2020. november 5. napján kelt, "egyéb1 problémák" tárgyú egyéb érdekelt1nek írt levelében annak valótlan állításával sértette meg felperes1 felperes jóhírnevét, hogy orvosi diploma nélkül, magát orvosnak kiadva igazgatja a megyei kórházat.

Ezt meghaladóan a felperes személyiségi jogsértés megállapítása iránti keresetét elutasítja.

Elégtételadásként arra kötelezi az alperest, hogy az érdekelt1 (cím5 egyéb érdekelt1nek címezve) és az egyéb2 (cím6, egyéb3nak címezve) részére tizenöt napon belül magánlevélben küldje meg a jogerős ítélet rendelkező részét.

Az alperest terhelő marasztalás összegét 500.000 (ötszázezer) forintra, és ennek az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamatára leszállítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 205.000 (kétszázötezer) forint elsőfokú perköltséget.

Az alperes által fizetendő kereseti eljárási illeték összegét 30.000 (harmincezer) forintra leszállítja, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – az illetékes állami adóhatóság felhívására – 90.000 (kilencvenezer) forint feljegyzett kereseti eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 68.000 (hatvannyolcezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak – az illetékes állami adóhatóság felhívására – személyenként 12.000 (tizenkétezer) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes a perbeli időszakban a egyéb érdekelt² főigazgatója volt, az alperes az kft. Kft. tagja és egyben ügyvezetője. A kórház 2006 év óta határozatlan időre szóló helyiségbérleti szerződéssel bérbeadóként biztosította az kft. Kft. részére az általa végzett szakorvosi szűrővizsgálatok elvégzéséhez szükséges helyiségeket. A kórház a bérleti szerződést 2019. június 23-i hatállyal felmondta.
- [2] Az alperes 2020. november 5. napján az kft. Kft. e-mail címéről levelet küldött érdekelt², az érdekelt¹ (egyéb⁴) egyéb⁵ részére, amelyben a felperessel kapcsolatban az alábbi kijelentéseket fogalmazta meg:
- [3] „Sajnálattal vettem, hogy az Ön levele (2020.06.09-én) a valós tények feltárása nélkül fogalmazódott meg. felperes² Önt félrevezette a feltett kérdésekre adott válaszaival.” (1. közlés)
- [4] „A egyéb érdekelt² igazgatónője orvosi diploma nélkül, magát orvosnak kiadva igazgatja úgy a megyei kórházat, hogy diktatúrával megfélemlít mindenkit, aki ott szeretne maradni és ellene mer szólni. (2. közlés) Orvoshiány alakult ki a megyei kórházban, rátermett orvosokat kirúgott az intézményből, több olyan orvost viszont kinevezett, akik szakmai problémákat okoznak. (3. közlés) Senki nem mert Önnek igazat mondani, mert aki nem fogad neki szót, azonnal kirúgja.” (4. közlés)
- [5] „felperes² aktív működésével tönkreteszi a szülészetet, a fül-orr-gégészetet, bőrgyógyászatot, a traumatológiát, mert nem gyakorolja az igazgatói kontrollt.” (5. közlés)
- [6] „felperes² botrányai nincsenek kivizsgálva, rengeteg kárt okoznak a kórház dolgozóinak, a lakosoknak, a politikának, a pártnak.” (6. közlés)
- [7] „felperes² a szerződés felmondása után rendszeresen hasonló Komplex Szakorvosi Szűrővizsgálatot hirdet és végez úgy, hogy egy dolgozójával megkeresteti az kft. Klubtagokat és ugyanúgy szombati napokon olcsóbb vizsgálatokat hirdet az Ő nevében kötött szerződéssel a egyéb érdekelt²ban.” (7. közlés)
- [8] „Az általa végzett szűrővizsgálat szakmailag elégtelen, rák és infarktus megelőzés szempontjából egyszerűen nevetséges!” (8. közlés)
- [9] „Úgy járnak felperes² szűrővizsgálatára, hogy mindenkinek felhívják a figyelmét, hogy a kórház és Ő között kötött kivizsgálási szerződést senkinek ne mutassák meg.” (9. közlés)
- [10] „Nem érti senki a egyéb érdekelt³ban, hogy ki állhat mögötte, hogy ennyi aljas cselekedetet végezhet.” (10. közlés)
- [11] Az egyéb⁴ a levelet megküldte az egyéb⁶ (szervezeti átalakulás folytán jelenleg egyéb²) főigazgatója, igazgató részére azzal a megkereséssel, hogy a panaszlevélben szereplő

információk valóságtartalmát a kórház főigazgatója és az intézmény működése tekintetében vizsgálja ki. A megkeresésről és a levélről nyolc további személy kapott másolatot, az abban írtakra a felperesnek is nyilatkoznia kellett.

- [12] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a levélben foglalt 1.,3., 5.,7.,8. és 9. közléssel, valamint a 2. közlés „orvosi diploma nélkül, magát orvosnak kiadva igazgatja a megyei kórházat” részével, és a 6. közlés „kárt okoz” kitételével a jóhírnevét, míg 4. és 10. közléssel, a 2. közlés „diktatúrával megfélemlít” részével, illetve a 6. közlés „botrányai” kitételével a becsületét sértette meg. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogsértés abbahagyására, tiltsa el a további jogsértéstől, kötelezze megfelelő elégtétel adására olyan módon, hogy a keresetlevelében megszövegezett helyreigazító közleményt küldje meg az egyéb4 egyéb8ának és az egyéb2 főigazgatójának, továbbá marasztalja 2.000.000 forint sérelemdíjban, és annak 2020. november 5. napjától számított késedelmi kamatában. Keresetében arra hivatkozott, hogy az alperes levelében részben valótlan tényállításokat, részben munkájára, személyére vonatkozó sértő, bántó véleményeket fogalmazott meg, amelyek alkalmasak társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, így arra is, hogy a kórház fenntartójában személyével és munkavégzésével kapcsolatban kétségeket ébresszenek, a vele szembeni bizalmat megingassák. Kérte értékelni, hogy az alperes a kórház fenntartójának a panaszlevelet olyan időszakban írta, amikor a főigazgatói tisztség pályáztatására került sor.
- [13] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a per tárgyát képező levelet az kft. Kft. ügyvezetőjeként írta, az esetleges jogsértésért ezért nem ő, hanem az általa képviselt gazdasági társaság felelős. Másodlagos hivatkozása szerint a nyilatkozat méltányolható közérdekből, a közügyek vitatásával összefüggésben történt véleménynyilvánításnak minősül, a felperes közszereplő, aki a levélben foglalt, indokolatlanul sértőnek vagy bántónak nem tekinthető bírálatot köteles eltűrni. A felperes által sérelmezett 2. közléssel kapcsolatosan elképzelhetőnek tartotta, hogy a felperesnek van orvosi diplomája, erről azonban neki tudomással nem kell rendelkeznie. Ezzel szemben a levél címzettje nyilvánvalóan tisztában van a való ténnyel, így a levélben foglalt kijelentéssel őt befolyásolni nem lehetett. A levéllel a felperes számára hátrányt nem okozott, így sérelemdíjban nem marasztalható.
- [14] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a 2020. november 5. napján kelt „egyéb1 problémák” tárgyú egyéb érdekelt1 Asszonynak írt levelével a felperes személyiségi jogát, becsületét és jóhírnevét megsértette. Kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására, eltiltotta a további jogsértéstől, továbbá kötelezte arra, hogy két napon belül elégtételként az érdekelt1 (székhely: 1055 Budapest, Szalay utca 10.-14., egyéb érdekelt1 Asszony részére címezve) és az egyéb6 (székhely: cím6, igazgató Főigazgató részére címezve) részére küldjön írásba foglalt közleményt, amely közleményben adjon megfelelő, az elkövetett jogsértést helyreigazító elégtételt saját költségén. Marasztalta az alperest 2.000.000 forint sérelemdíjban, ennek 2020. november 5. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatában, valamint az elsőfokú eljárás költségeiben.
- [15] Határozatának indokolásában felhívta a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) személyiségi jogokra és megsértésük szankcióira vonatkozó rendelkezéseit. Arra a következtetésre jutott, hogy az alperes panaszlevelében nem az kft. Kft. ügymenetébe tartozó problémákat vetett fel, ezért az elküldésére használt elektronikus levélcímtől függetlenül az állapítható meg, hogy azt nem a gazdasági társaság képviselőjeként, hanem saját nevében írta. Úgy ítélte meg, hogy a felperes, mint a kórház főigazgatója nem közszereplő, de nem is nyilvánult meg olyan közérdekű, társadalmi érdeklődésre számot tartó kérdésekben, melyre tekintettel őt ez a státusz illetné meg. A panaszlevél keresetben kifogásolt közléseit egyenként

megvizsgálta és a lefolytatott bizonyítás eredménye alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi levélben foglalt 8. és 10. közlés a szűrővizsgálatokkal kapcsolatban és az alperes cselekedetei aljasként minősítésével olyan negatív véleménynyilvánítást tartalmaz, amely kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, egyben a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, míg a többi kifogásolt közlés valótlan és a felperest sértő tényállítás.

- [16] Erre figyelemmel azt állapította meg, hogy az alperes a felperes személyiségi jogait, becsülethez és jó hírnévhez fűződő jogát megsértette, eltiltotta az alperest a további jogsértéstől, kötelezte annak abbahagyására és megfelelő elégtételként helyreigazító közlemény megküldésére az egyéb⁴ egyéb⁵ és az egyéb⁶ főigazgatója részére. A sérelemdíj mértékét arra figyelemmel határozta meg, hogy az alperes ugyan egy levélben, de összesen tíz kijelentésével sértette meg a felperes személyiségi jogait. Arra is számítania kellett, hogy a levélben foglaltak kivizsgálása során az abban foglaltakról szükségszerűen több személy is tudomást szerez, továbbá értékelte, hogy a levél elküldésére abban az időszakban került sor, amikor a megyei kórház főigazgatói állására a pályázatot kiírták.
- [17] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj összegének 200.000 forintra való leszállítását kérte. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy passzív perbeli legitimációja nincsen, a felperes tévesen perelte, a per helyes alperese az kft. Kft. A per tárgyat képező levél az kft. Kft. és a egyéb érdekelt² között fennállt szerződéses viszonytal kapcsolatos problémákat írja le, fő témája, hogy a felperes vezetésével működő kórház az kft. Kft. által végzett lakossági szűrővizsgálatokat megszüntette, maga a felperes is úgy tekintette, hogy a levél a bérleti szerződés felmondásának vélhető folyamánként a cég vezetője részéről került megírásra és az kft. Kft. elektronikus levelezési címéről elküldésre. Az egyéb⁴ is az ügyvezető bejelentéseként tekintett a levélre, őt az kft. Kft. képviselőjeként jelölte meg. Kérte az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás módosítását is, mert a bizonyítás eredményéből, a csatolt bizonyítványból az állapítható meg, hogy a felperes orvosi tevékenység végzésére feljogosító diplomával nem rendelkezik, csupán közegészségügyi végzettsége van. Erre tekintettel valótlan tény a felperesről nem állított, de az orvosi diploma tekintetében tévedésben is volt, míg a levél címzettje nyilvánvalóan tisztában volt a felperes végzettségével. Ebben a kérdésben őt befolyásolni nem lehetett, így a felperest negatív színben nem tüntette fel. A levél minden egyéb közlése álláspontja szerint véleménynyilvánítás, amely kifejezőmódjában indokolatlanul sértőnek, bántónak nem tekinthető. Változatlanul állította, hogy a felperes közszereplő, melyre tekintettel a bírálattal, véleménynyilvánítással kapcsolatban fokozott türeli kötelezettség terheli a kifogásolt közlésekben megfogalmazott véleménynyilvánítások kapcsán. A tanuk vallomásaival igazolt a kritikus véleményének valóságalapja is, mind a felperes intézményvezetői tevékenysége, mind a szűrővizsgálatok tekintetében. Megsértett jogszabályhelyként jelölte meg a Ptk. 2:44.§-át, a Pp. 51.§-át, 263.§-át, 268.§-át, 279.§-át és 346.§-át. Kérte a felperesnek első- és másodfokú perköltségben való marasztalását, költségeit a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásra 300.000 forint, a másodfokú eljárásra 105.000 forint ügyvédi munkadíjban számította fel.
- [18] A felperes az elsőfokú bíróság ítéletével szemben csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú ítélet elégtétel adásra vonatkozó rendelkezését kérte megváltoztatni olyan módon, hogy a másodfokú bíróság az alperest az érdekelt¹ mellett az egyéb² (székhely: cím⁷ egyéb⁷) részére címezve az alábbi tartalmú közlemény megküldésére kötelezze: "Valótlanul állítottam a egyéb¹ problémák tárgyú 2020. november 5. napján kelt, érdekelt²nek az egyéb⁴ egyéb⁸ának címzett panaszlevelemben, hogy felperes¹ a egyéb

érdekelt2 főigazgatója félrevezette volna egyéb8 asszonyt a 2020.06.09-én kelt levele alapját képező feltett kérdésekre adott válaszaival. Valótlanul állítottam, hogy a egyéb érdekelt2 főigazgatója orvosi diploma nélkül, magát orvosnak kiadva igazgatja úgy a megyei kórházat, hogy diktatúrával megfélemlít mindenkit, aki ott szeretne maradni és ellene mer szólni. Valótlanul állítottam, hogy felperes1 a egyéb érdekelt2 főigazgatója rátermett orvosokat kirúgott az intézményből, több olyan orvost viszont kinevezett, akik szakmai problémákat okoznak. Valótlanul állítottam, hogy senki nem mert egyéb8 asszonynak igazat mondani, mert aki nem fogadott szót felperesnek, azonnal kirúgja. Valótlanul állítottam, hogy felperes1 aktív működésével tönkreteszi a szülésetet, a fül-orr-gégésetet, bőrgyógyászatot, a traumatológiát, mert nem gyakorolja az igazgatói kontrollt. Valótlanul állítottam, hogy felperesnek botrányai volnának, melyek nincsenek kivizsgálva, és amelyek rengeteg kárt okoznak a kórház dolgozóinak, a lakosoknak, a politikának, a pártnak. Valótlanul állítottam, hogy felperes1 az kft.1 Kft.-vel kötött szerződés felmondása után az kft. Kft. által végzett szűrővizsgálatokhoz rendszeresen hasonló komplex szakorvosi szűrővizsgálatot hirdet és végez úgy, hogy egy dolgozójával megkeresteti az kft. klubtagokat, és ugyanúgy szombati napokon olcsóbb vizsgálatokat hirdet a saját nevében kötött szerződéssel a egyéb érdekelt2ban. Valótlanul állítottam, hogy felperes1 szűrővizsgálatot végezne, és valótlanul állítottam, hogy úgy járnak felperes1 szűrővizsgálatára, hogy mindenkinek felhívják a figyelmét, hogy a kórház és a közöttük kötött kivizsgálási szerződést senkinek ne mutassák meg. Valótlanul állítottam, hogy felperes1 mögött bárki állna, illetve, hogy aljas cselekedetet végzett volna. A valótlan, félrevezető, felperes1 jóhírnevét és becsületét sértő közlései miatt a jelen helyreigazítás közzétételére kötelezett a bíróság. A valótlan, félrevezető, felperes1 jóhírnevét és becsületét sértő közlései miatt elnézésüket kérem."

- [19] Fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet ezt meghaladó részének helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy az alperes ugyan az kft. Kft. képviselőjeként került jogviszonyba a egyéb érdekelt2zal, de a jogsértést az abból eredő helyzetével visszaélve, a tevékenységi köréből kilépve követte el. A panaszlevelet a kft. e-mail címéről küldte meg az egyéb4 részére, de ezt a technikai aktust leszámítva a panaszlevelet mint magánszemély írta alá, és egyéb4 nem utal arra, hogy a panaszt a kft. ügyvezetőjeként terjesztette volna elő. Nincs jelentősége annak, hogy a panaszlevelet milyen címmel továbbította az egyéb4, ahogy annak sem, hogy a levelezés során az alperest az kft. Kft. képviselőjeként jelölték meg. Mindebből következően a személyiségi jogsértésből fakadó igények érvényesítésének az alperessel mint magánszeméllyel szemben van helye. Kiemelte, hogy a végzettségét igazoló dokumentum az alperesi állításokat cáfolva egyértelműen tanúsítja, hogy orvos képesítéssel rendelkezik. Az alperes per tárgyává tett kijelentései tehát az elsőfokú bíróság helyes következtetése szerint valótlan tényállítások és híresztelések, továbbá kifejezőmódjukban indokolatlanul bántó véleménynyilvánítások, amelyek társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására is alkalmasak. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy nem közszereplő, az alperes perrel érintett közlései pedig nem minősülnek a közügyek vitatásának. Költségeit a másodfokú eljárásra 127.000 forint ügyvédi munkadíjban számította fel.
- [20] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés részben alapos.
- [21] A másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében az elsőfokú bíróságtól részben eltérő jogi következtetéseket vont le, illetve a Pp. 369.§ (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkörben felülmérlegelte az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.
- [22] A passzív perbeli legitimáció kérdésében a másodfokú bíróság annyiban egyetértett az alperes fellebbezési érvelésével, hogy a levél megírásának oka, az ügy kiindulópontja az kft. Kft. és a egyéb érdekelt2 közötti szerződés felmondása volt. Arra is megalapozott következtetés vonható le, hogy az első levelet, amelyre az egyéb4 2020. július 9. napján válaszolt, az

alperes a kft. ügyvezetőjeként küldte el, miután annak tárgya kizárólag a szerződés megszüntetésének tárgyában való állásfoglalás volt. A per alapjául szolgáló levelet azonban az alperes már mint a komplex szakorvosi szűrővizsgálat szellemi és gyakorlati termék tulajdonosa írta, az csak érintőlegesen foglalkozott a kft. működésével, tárgya a kórházon belüli állapotok, elsősorban a kórházi vezetés általa hibásnak tartott döntéseinek, lépéseinek bemutatása. A levelet magánszemélyként írta alá, amihez képest valóban csak technikai kérdés, hogy milyen elektronikus levélcímről került elküldésre, és annak sincs meghatározó jelentősége, hogy azt az egyéb⁴ miként értelmezte. Mindezekre figyelemmel helyes az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az alperes passzív perbeli legitimációja megállapítható.

- [23] A fellebbezési eljárásban is vitatott volt, hogy a felperes esetében alkalmazható-e a Ptk. 2:44.§-ának szabálya, vagyis a levélben foglaltak mennyiben hozhatók összefüggésbe a közügyek vitatásával, a felperes esetleges közszereplői statuszával.
- [24] Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a szabad véleménynyilvánításhoz való jog tartalmával, terjedelmével, jogi védelmével és korlátaival. Már a 36/1994. (VI. 24.) AB határozat indokolása rögzítette, hogy a szólás- és véleménynyilvánítási szabadság kiemelt helyet foglal el az alapjogok rendszerében. Ez a kitüntetett szerep azzal jár, hogy egyrészt csak kivételes jelleggel kell engednie a korlátozására felhozott más jogokkal, illetve alkotmányos értékekkel szemben, másrészt a szabad véleménynyilvánítást korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat indokolása hangsúlyozza, hogy a demokratikus jogállam állami és önkormányzati intézményeinek szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája – még ha az becsületsértő értékítéletek formájában történik is – a társadalom tagjainak, az állampolgároknak olyan alapvető alanyi joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Az Alkotmánybíróság az EJEB-gyakorlatának megfelelően határozta meg a tényállítások és vélemények elhatárolására vonatkozó szabályokat, illetve rögzítette, hogy a közügyek megvitatásának szabadságát biztosító kiemelt védelem az olyan megszólalásokra is vonatkozhat, amelyek nem politikusokat vagy közszereplőket, hanem magánszemélyeket érintenek, amennyiben az közérdekű kérdéseket érint. A közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában tehát elsődlegesen nem a szólással érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit. A közéleti szereplőkre vonatkozó beszéd a politikai véleménynyilvánítás központi alkotóeleme, a közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások. A közügyek vitatásának kiemelkedő alkotmányos jelentősége azzal jár, hogy a közéleti szereplők személyiségének védelmében a szólásszabadság szűkebb körű korlátozása felel csak meg az Alaptörvényből levezethető követelményeknek. Az Alkotmánybíróság elvi élel szögezte le azt is, hogy a közügyekkel összefüggésben megfogalmazott, közhatalmat gyakorló személyre vagy közszereplő politikusra vonatkozó, értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás főszabály szerint polgári jogi felelősségre vonásnak sem lehet alapja. Rögzítette ugyanakkor azt is, hogy az emberi méltóság alkotmányos helyéből egyenesen következik, miszerint az még a kitüntetett szereppel bíró véleményszabadságnak is korlátja lehet.
- [25] A felperes a perbeli időszakban a egyéb érdekelt² főigazgatói tisztségét töltötte be. Egy megyei jogú város közszolgáltatást nyújtó kórházának működése a helyi közösség szempontjából mindenképpen közérdeklődésre tartozó kérdés, amivel kapcsolatos vitának az intézmény vezetője a részesévé válhat. Egy ilyen intézmény vezetőjének el kell fogadnia, hogy munkáját, a kórház vezetését állandó figyelem kíséri, az ezzel kapcsolatos kritikát, akár negatív véleményt – tisztségéből fakadóan – az átlagot meghaladó mértékben el kell viselnie.

- [26] A per tárgyává tett kijelentéseket ebből a szempontból kellett értékelni, azzal, hogy a Legfelsőbb Bíróság személyiségi jogi perekben is alkalmazott PK 12. számú kollégiumi állásfoglalása szerint a kijelentéseket a maguk egészében kell vizsgálni, a kifogásolt közléseket pedig nem a formális megjelenésük, hanem a valóságos tartalmuk szerint, a szavak általánosan elfogadott jelentését alapul véve kell figyelembe venni. A véleménynek minősülő kijelentések tekintetében a valóság bizonyítása kizárt, az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megnyilvánulásokra a véleménynyilvánítás szabadsága attól függetlenül kiterjed, hogy az értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen. Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozata megalapozta a tartalomsemleges védelem elvét, amelynek megfelelően a szabad véleménynyilvánításhoz való jog az Alkotmánybíróság és a bíróságok által követett gyakorlat szerint a kifejtett véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Ez az alapjog alapvetően a vélemény kifejtésének a lehetőségét részesíti védelemben, és nem a kifejtett vélemény tartalmára vonatkozik. A bíróság egy-egy kitétel véleményként történő értékelésével tehát nem a kifejtett véleménnyel való egyetértését, vagy azzal való szembe helyezkedését fejezi ki. A közügyekkel kapcsolatos vitákban kifejtett vélemény esetenként akár éles, konfrontatív, provokatív vagy meghökkentő is lehet. Mindaddig, amíg az így kifejtett vélemény kifejezőmódjában nem sértő, bántó, megalázó, nem az ellenérdekű személyek emberi méltóságát figyelmen kívül hagyó, vagy gyalázkodó tartalmú, a szabad véleménynyilvánításhoz való jog védelmét élvezi. Figyelembe kellett venni azt is, hogy az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatból kitűnő álláspontja szerint a „tényállítást” fordulatnak a bíróságok nem adhatnak olyan kiterjesztő értelmet, amely sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert alapjogot és az abból fakadó mércét.
- [27] Az egyes kijelentések tényállításnak vagy véleménynek minősítése körében a másodfokú bíróság az alábbiakat vette figyelembe:
- [28] Az 1. közlés [„Sajnálattal vettem, hogy az Ön levele (2020.06.09-én) a valós tények feltárása nélkül fogalmazódott meg. felperes2 Önt félrevezette a feltett kérdésekre adott válaszaival.”] a felperes azon eljárásának értékelése, amelynek során a fenntartó megkeresésére számot adott a bérleti szerződés megszüntetésének körülményeiről, amelynek félrevezetőnek (tévesnek) minősítése az alperes véleménye.
- [29] A 2. közlés második fordulatától az 6. közléssel bezárólag tett kijelentések („diktatúrával megfélemlít mindenkit, aki ott szeretne maradni és ellene mer szólni; orvoshiány alakult ki a megyei kórházban, rátermett orvosokat kirúgott az intézményből, több olyan orvost viszont kinevezett, akik szakmai problémákat okoznak; senki nem mert Önnek igazgat mondani, mert aki nem fogad neki szót, azonnal kirúgja; felperes2 aktív működésével tönkretesz a szülészetet, a fül-orr-gégészetet, bőrgyógyászatot, a traumatológiát, mert nem gyakorolja az igazgatói kontrollt; felperes2 botrányai nincsenek kivizsgálva, rengeteg kárt okoznak”), a 8. közlés („Az általa végzett szűrővizsgálat szakmailag elégtelen, rák és infarktus megelőzés szempontjából egyszerűen nevetséges!”) valamint a 10. közlésben foglaltak („Nem érti senki a egyéb érdekelt3ban, hogy ki állhat mögötte, hogy ennyi aljas cselekedetet végezhet.”) bár hordoznak ténytartalmat, nem egy-egy konkrétan bizonyítható esetet emelnek ki, hanem a közlések általánosságban az alperesnek a felperes szakmai munkája, vezetői tevékenysége, kinevezési gyakorlata kapcsán megfogalmazott erőteljes, negatív kritikáját adják. Az 1.,3.,5.,8. és 9. közlések kapcsán a felperes a Ptk.2:45.§ (1) bekezdésében védett becsülethez való jogának megsértésére nem hivatkozott, a további kijelentések (4. és 10. közlés, 2. közlés "diktatúrával megfélemlít" része, valamint a 6. közlés "botrányai" kitétele), illetve az elsőfokú bíróság által véleménynek tekintett kijelentés (8. közlés) - melynek keresettől eltérő minősítését az alperes fellebbezésében nem sérelmezte - indokolatlanul bántónak, megalázónak nem tekinthetők, a felperes cselekedeteinek „aljasként” minősítése sem érinti a

személyiség legbensőbb magját olyan mértékben, amely személyiségi jogvédelmet megalapozna. A PK. 12. számú állásfoglalásra utalva azt is hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a személyiségi jogi per bíróságának nem feladata a kórház által végzett orvosi munka szakmaiságának, a kórház gazdálkodásának, szerződéses viszonyainak vizsgálata és megítélése, mint ahogy a felperes vezetői munkájának értékelését sem végezheti el, és annak eredményessége tekintetében sem foglalhat állást.

- [30] A levélben foglalt 7. közlés („felperes2 a szerződés felmondása után rendszeresen hasonló Komplex Szakorvosi Szűrővizsgálatot hirdet és végez úgy, hogy egy dolgozójával megkeresteti az kft. Klubtagokat és ugyanúgy szombati napokon olcsóbb vizsgálatokat hirdet az Ő nevében kötött szerződéssel a egyéb érdekelt2ban.”) nem vitásan tényállítás, de a bekezdés egészét figyelembe véve teljesen egyértelmű, hogy az alperes nem azt állította, hogy a felperes saját maga vagy esetleg saját cége révén végez szűrővizsgálatot, miután a bekezdést azzal zárja, hogy „a főigazgató és a gazdasági igazgató aláírásával kötnek szerződést a kivizsgált személyekkel a egyéb érdekelt2 nevében”. Egyértelmű tehát, hogy a szűrővizsgálatot a kórház végzi, abban a felperes szerepe a szerződés aláírása. Annak pedig, hogy a kivizsgálási szerződés megmutatható-e másnak, a felperes személyének megítélése szempontjából nincs jelentősége (9. közlés).
- [31] Azt is hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a PK 12. számú állásfoglalás alapján az értékelésnél nem a sértett személyes érzékenysége az irányadó, hanem a bíróságnak az általános közfelfogásra kell tekintettel lennie, külső, objektív mércét kell alkalmaznia. Összességében tehát az alperes fenti kijelentései egyrészt a felperesi keresetben foglaltaktól eltérően nem tényállításnak, hanem véleménynek tekinthetők, másrészt az alperes nem lépte túl a szabad véleménynyilvánítás fentebb részletezett, a közéleti szereplőkkel szemben megengedett tágabb határait, ezért a másodfokú bíróság a fenti kijelentések kapcsán a személyiségi jogsértés megállapítása iránti keresetet elutasította.
- [32] Egyetértett ugyanakkor az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a levélben foglalt 2. közlés azon kitételével, mely szerint „a egyéb érdekelt2 igazgatónöje orvosi diploma nélkül, magát orvosnak kiadva igazgatja a megyei kórházat” az alperes megsértette a felperes Ptk. 2:45.§ (2) bekezdésében védett jóhírnévhez való jogát.
- [33] E kijelentés kapcsán az alperes kérte a tényállás módosítását [Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pont], és annak megállapítását, hogy a felperes orvosi tevékenység végzésére feljogosító diplomával nem rendelkezik, csupán közegészségügyi végzettsége van. Az alperesi hivatkozással szemben okirattal igazolt, hogy a felperes a ... Egyetemen 1985-ben orvos képesítést kapott, amely a ...1 Egyetem okirata szerint a Magyarországon szerzett orvos doktori oklevéllel egyenértékű. A kijelentés tehát valótlan és a kórházi főigazgatóról annak állítása, hogy a szükséges képesítés hiányában, magát csalárdul orvosnak kiadva vezeti az intézményt akkor is súlyosan sértő, ha a felperes végzettségét a fenntartó előtt korábban már igazolta. Ez a kijelentés az okirat és az azt felhasználó személy hitelességének megkérdőjelezésére is alkalmas, amelyet az is jelez, hogy a csatolt levelezés szerint az egyéb4 annak a kérdésnek a kivizsgálását is elrendelte, hogy a egyéb érdekelt2 főigazgatója rendelkezik-e orvosi diplomával.
- [34] A másodfokú bíróság ezért e kijelentés tekintetében az elsőfokú bírósággal egyezően megállapította a felperes jóhírnévhez való jogának sérelmét, azzal, hogy határozatának rendelkező részében pontosan meghatározta, hogy az alperes mely tény állításával követte el a személyiségi jogsértést.
- [35] Az alperes a kereset elutasítására irányuló elsődleges fellebbezési kérelmében a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti felróhatóságtól független szankció alkalmazását nem kifogásolta, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ezt a rendelkezését a másodfokú bíróság érdemben nem vizsgálta.

- [36] A felperes Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti szankciót érintő csatlakozó fellebbezését a másodfokú bíróság teljesítette a címzett szervezeti átalakítás miatt megváltozott személyére vonatkozó részében, illetve a másodfokú bíróság is szükségesnek tartotta az elégtételadás módjának az elsőfokú ítéletben foglaltaknál pontosabb meghatározását. A keresetlevélben megszövegezett írásbeli nyilatkozat helyett – figyelemmel a kereset csak részbeni teljesítésére is – elegendőnek találta a jogerős ítélet rendelkező részének magánlevélben történő megküldését.
- [37] A Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés értelmében a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel egy összegben határozza meg.
- [38] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a sérelemdíj esetében köztudomásúnak tekinthető hátrányok is figyelembe vehetőek, különös tekintettel arra, hogy a hátrány bizonyítása a sérelemdíjban való marasztalásnak nem feltétele. A sérelemdíj mértékének meghatározásánál a másodfokú bíróság is súlyosnak tekintette a jogsértést (az alperes a megyei jogú város kórházának főigazgatói tisztségét betöltő felperesről állította a szükséges végzettség hiányát), értékelte, hogy bár a jogsértés nem nagyobb nyilvánosság előtt, hanem magánlevélben történt, az alperesnek mégis számítania kellett arra, hogy a levélben foglalt szabálytalanságok kivizsgálása során több személy előtt is ismertté válik. A levél címzettje a felperes felettes szerve, a kórház fenntartója volt, megírására abban az időszakban került sor, amikor pályázatot írtak ki az intézmény vezetésére, melyet attól függetlenül értékelni kellett, hogy a levéllel nem állt igazoltan okozati összefüggésben az, hogy nem a felperes nyerte el a megbízást. Mindezek mellett is figyelemmel volt arra a másodfokú bíróság, hogy a valótlan állítást a felettes szerv megkeresésére gyorsan cáfolni tudta a kórház, annak valóságtartalmáról a fenntartó nyilvántartási adatok alapján meg tudott győződni. Az alperes felróhatósága nagyobb fokú volt, mert ellenőrizetlen adatokra, feltevésekre támaszkodva fogalmazott meg egy ilyen súlyú kijelentést a felperessel szemben. Figyelemmel azonban a más, hasonló tárgyú ügyekben kialakult bírói gyakorlatra, arra a körülményre, hogy a másodfokú bíróság csak egy kijelentés tekintetében találta megállapíthatónak a jogsértést, továbbá maga a felperes sem számolt be a köztudomású hátrányokat meghaladó nem vagyoni sérelemről, a másodfokú bíróság 500.000 forintban, és annak az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamatában határozta meg azt az összeget, amely arányban áll a megállapított személyiségi jogsértés tárgyi súlyával, annak a sértettre gyakorolt hatásával és a felróhatóság mértékével, egyben kifejezésre juttatja a sérelemdíj magánjogi büntetés funkcióját is.
- [39] A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a felperes jóhírnevének megsértését a rendelkező részben ismertetett közlés tekintetében megállapította, ezt meghaladóan a személyiségi jogsértés megállapítása iránti keresetet elutasította. Elégtételadásként arra kötelezte az alperest, hogy az egyéb⁴ és az egyéb² részére magánlevélben küldje meg a jogerős ítélet rendelkező részét, az alperest sérelemdíj címén terhelő marasztalás összegét 500.000 forintra, és annak az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamatára leszállította, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [40] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés is részben vezetett eredményre, ezért a perköltség viseléséről mind az első-, mind a másodfokú eljárásban az R. 2.§ (1) bekezdése, valamint a Pp. 83.§ (2) bekezdése alapján kellett határozni. Pervesztessége arányában (75%) a felperes 237.105 forint elsőfokú perköltség megfizetésére, az alperes pedig 31.750 forint megfizetésére köteles. Erre figyelemmel mellőzte a másodfokú bíróság a nagyobb részben pernyertes alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását, és a felperest kötelezte 205.000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére. A perköltség megtérítésének arányában mérsékelte az alperes által fizetendő kereseti eljárási illeték összegét 30.000 forintra, és kötelezte a felperest 90.000 forint feljegyzett kereseti eljárási illeték megfizetésére a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján.
- [41] A felek által a másodfokú eljárásban a Pp. 81.§ (1) bekezdése szerint felszámított perköltség összegére figyelemmel, a pernyertesség-pervesztessége arányában, az ellenérdekű félnek megtérítendő perköltség különbözeteként a felperest kötelezte a másodfokú bíróság 68.000 forint fellebbezési eljárásban felmerült perköltség megfizetésére. Kötelesek továbbá a felek megfizetni személyenként 12.000 forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 102.§ (1) bekezdése és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése alapján.

Pécs, 2022. február 24.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró